

tanulságok katedréről való „kinyilatkoztatása”, és így tovább. A gyermek mást vár, mást igényel. Most ne menjünk vissza a valóban színvonalas, irodalmilag is értékes gyermekirodalom olyan klasszikus példáihoz, mint a Grimm testvérek, Andersen, a Pinokkió vagy az Óz, hanem — körülnézve a magunk házatáján — idézzük Móra Ferenc nevét és életművét. Mi a titka hát a jó mesének és a jó mesejátéknak? Az, hogy mondanivalójában, megírási módjában, alakjaiban, szereplőiben nincs semmi mesterkélttség, erőltettség. Természetes, emberi (emberi még akkor is, ha állatokról, virágokról, tündérekről és boszorkányokról, manókról és óriásokról szól!), a tanulságot pedig úgy mondja el, hogy ki sem mondja — és mégis érti mindenki. Fésűs Éva ilyen író: alakjai épp annyira rokonok a népmesék világával, meseirodalmunk közismert alakjaival, mint a valóságos étellel. Csupa eredetiség, csupa ötlet, még a szereplők nevének megválasztásában is. Toportyán Tódor, Ordas Borbála, Alamuszi Nyuszi, Tifirő”, a kismalac, Szürkeanyu — és Csupafül, a kismalac, „aki” ugyanúgy lehetne Peti, Miska, Jancsi is, tehát „ember-guerék” — a gyermekek vidámságával, iáttékszeretettel, pajkosságával és jószívével. Csupafül — immár mesekönyvben is megjelent — alakjával Fésűs Éva új mesefigurát teremtett meg, gyermekirodalmunk egyik új, jellegzetes mesefiauráját. Csupafült rádióhallgatók, tévénezők és könyvolvasók — ki-

csinyek és nagyok — éppúgy a szívükbe zárták, mint Csilicsali Csalavári Csalavért, Nagyapó állatait, Dióbél királykisasszonyt vagy a Csicseri-történet alakjait. „Ha nekem csodabocskorom volna, a gyermekszívembe röpülnék most bele... Szőke fejeket, barna fejeket megsimogatnék, nevető szemekbe belenevetnék, síró szemek könnyét le-törölgetném... Ha mesébeli bocskorom volna... De tán jobb is, hogy nincsen... Hát így csak a tollamra bízom magam, mint valami szárnyas paripára. Régi jószág már ez, tudja a járatot sok gyerek-szívbe. Hiszem, hogy megtalálja a tietekebe is, akiket én látatlanban is ismerek” — írta Móra Ferenc meséinek „Beköszöntő”-jében. Fésűs Éva tolla is ilyen szárnyas paripa: tudja és megtalálja a járatot gyermekek és felnőttek szívébe egyaránt. Bizonyosság rá a kis Csupafül, bizonyosság rá a sikeres mesejátékok sorozata „A palacsintás király”-tól a legújabbakig.

És hadd említsük meg itt a szerkesztő-dramaturg nevét, Derera Évát, aki Fésűs Évát nemcsak a Magyar Rádió, hanem a gyermekirodalom számára is felfedezte, és meséit, mesejátékait a Gyermekrádió műsoraiban mikrofon elé viszi. A „Toportyán Tódor a mezei könyvnapon” kitűnő előadását Gál István rendezte, a címszerepet Velen-czei István, Csupafült Váradí Hédi, Tifirőfi kismalacot pedig Hacser Józsa alakította nagyszerűen.

BALÁSSY LÁSZLÓ

A KIS ÚT

JÉZUS SZÍVE TISZTELETÜNK

Minden kornak megvannak a maga sajátos ájtatossági formái. A korszellem rányomja a bélyegét a keresztény jámborságra is. Individualista társadalom az egyéni ájtatosságot törekszik előmozdítani és azokat a formákat karolja fel, amelyek ezt a célt szolgálják. A kollektív szemlélet térhódításával szükségszerűen együtt jár, hogy az ájtatossági formák is inkább közösségek legyenek. Természetesen ebben az esetben sem szorítkozhatunk csupán a liturgiára, szükség van egyéni- és nép-ájtatosságokra is. Vajennek manapság csak az az ájtatosság alkalmas, amelynek szerkezete világos és áttekinthető,

tartalmát tekintve dogmatikailag meg-alapozott és az érzelmek felkeltésében mértéktartó. Vagyis a bonyolult forma, a bizonytalan dogmatikai érték és a szentimentális beállítottság ma eleve halálra ítélt egy ájtatosságot.

Voltak olyan ájtatosságok, amelyek szinte csak évtizedekig éltek, mások dacoltak az évszázadok folyásával és utána múltak ki, de van olyan is, amely úgy látszik végigkíséri az egyház életét. Ezek közé tartozik a szenvedő Jézus iránti tisztelet egyik-másik módja, a Mária-tisztelet néhány formája és a Jézus Szíve tisztelet is.

Bár pillanatnyilag hazánkban a Jézus Szíve kultusz jelentősen visszaesett, mégis úgy tűnik, hogy a jövő ájtatossága.

Miért?

Először is azért, mert a mai ember a lényegét keresi, és ezt az igényét a Jézus Szíve kultuszban találhatja meg. Különösen az Oltáriszentség titkával egybekapcsolva mintegy koncentrátuma az egész kereszténységnek. A katolikus vallás lényegét nehéz lenne tömörebben összefoglalni, és ugyanakkor világosabban megfogalmazni, mint ahogyan az az igazi Jézus Szíve tiszteletben történik.

De azért is a jövő ájtatossága ez az ájtatosság, mert bár korunk embere szinte undorral fordul el az érzélgőségtől, szeretetre talán még éhesebb, mint elődei bármikor voltak. S amikor ateista kortársaink nem kis része éppen azért tagadja az Istent, mert képtelen észrevenni szeretetét, döntő jelentősége van annak, hogy mi magunk meglássuk és másokkal is megláttassuk hogy a mi Istenünknek — mivel éretünk emberré lett — szíve van, és pedig mindenkit befogadó, az összeműködést magába záró, szerető szíve. Amikor nem kevesen kimondják a szentenciát: ha volna Isten, nem tűrhették azt a rengeteg szenvedést, amit a háború, a kegyetlenkedések, a járványok és az éhség jelent az emberiségnek — ha pedig mégis van Isten, akkor bár ne lenne, mert az ilyen Isten az ember ellensége, aki ellen harcolni kell —: döntően fontos, hogy bennünk az emberszerető Isten képe éljen. (Milyen kár, hogy az Istennek ezt a tulajdonságát, ti., hogy emberszerető, nem emlegetjük gyakrabban; Szent Pál Tituszhoz írt levele nyomán a görög liturgiában Isten nevének egyik kedvenc jelzője ez a szó!) Anélkül, hogy tagadnánk az Isten erejét és hatalmát, korlátlan felségjogait

és végtelen igazságosságát, amellyel ha kell, büntet is, inkább a hozzánk le-hajló, velünk sorsközösséget vállaló Isten fogalmát kell lelkünkbe vésni, azét az Istenét, akinek — mivel emberi természetét tekintve egy közülünk — éretünk dobogó, szerető szíve van.

Nehezebb kérdés: hogyan lesz a Jézus Szíve tisztelet a ma emberének ájtatossága és főként hogyan lesz a jövő ájtatossága?

Elsősorban azáltal, hogy a János-evangéliumnak sokkal nagyobb súlya lesz lelkiéletünkben, mint eddig volt. Különösen pedig ha Jézus búcsúbeszédét és főnapi imáját, mint szerető szívének legbensőségesebb megnyilatkozását sokkal komolyabban vesszük, mint eddig. Vallási életünkben túlsúlyt sok volt a farizeusi vonás: a rítusok, szabályok, előírások és törvények sokszor a szűzbe kötötték bennünk a szellemet. A betű megölte a lelket. A mai lelkivezetés éppen azzal, hogy napkorú keresztényeket feltételez, nagyobb szabadságot enged a híveknek és szívesen citálja Szent Augustint: *Ama, et fac quod vis* — csak szeress és ha szereteted igazi, akkor tehetsz, amit csak akarsz, ez a szeretet úgyis megmondja, mi a teendő.

S főként akkor, ha az igazságszamaritanus példáján megindulna követjük a jézusi intelmet: „Menj és tégy hasonlóképpen.” Azaz segíts sajtát követelményed árán is még a veled szemben ellenséges beállítottságú, más nemzetiségű, más vallású, számodra vadidegen embertársadon is. Talán *circulus vitiosus*nak, logikátlan körforrásnak tűnik, de valóság, hogy a Jézus Szíve kultuszról irgalmas emberszeretetet következik, a cselekvő felebaráti szeretet pedig elvezet a Szent Szív tiszteletéhez. Ez a jövő kereszténysége.

KATONA NÁNDOR

DOKUMENTUM

A MAGYAR KATOLIKUS PAPSÁG ÉLETKORI MEGOSZLÁSA

A magyar egyházi élet belső problémáiról azzal a jóleső érzéssel hallgatunk, mint akiknek minden jól megy, mint akiknél minden rendben van. A hozzánk érkező külföldi könyvek, folyóiratok, újságok tele vannak saját egyházi problémáik felmérésével, analizálásával, tárgyalásával és a nyilvánosság előtt való megvitatásával. Mi idehaza szerényen vagy tapintatosan hallgatunk és várjuk azt, amíg saját hibáink vagy mulasztásaink objektív tényezőkké nem lesznek és akkor majd kijelentjük: sajnos nem tehetünk semmit; ha az Isten így engedte meg, akkor mi mit csináljunk stb., stb.